

Mesto sa pustilo do veľkej revitalizácie Záhrady umenia a Kmeťovho stromoradia

Mesto Prešov odštartovalo kľúčovú kapitolu obnovy zelenej časti svojho historického jadra. Naplno sa začala komplexná premena Záhrady umenia a Kmeťovo stromoradia. Postupne tu budú vysadené desiatky nových stromov a krov, ktoré doplnia stovky okrasných rastlín a kvetov. Na stromoradí pribudne napríklad nová panelová dlažba a pešia lávka, Záhradu umenia oživí štvorcový vodný prvok, fontána a detské ihrisko. Mesto Prešov v tomto období začalo s obnovou Záhrady umenia a Kmeťovho stromoradia. Ide o unikátne verejné priestranstvá, ktoré sa nachádzajú v blízkosti historického centra mesta a sú súčasťou pamiatkovej rezervácie. Kmeťovo stromoradie bolo v minulosti dôležitým severojužným peším ťahom a Záhrada umenia kedysi slúžila ako park. Komplexná revitalizácia týchto priestranstiev premení Záhradu umenia na multifunkčný, kultúrno-spoločenský priestor a Kmeťovo stromoradie na plnohodnotnú mestskú promenádu s obojstrannou alejou. "Kmeťovo stromoradie spolu so Záhradou umenia predstavujú ikonické miesta v našom meste, ktoré všetci Prešovčania poznáme, máme k nim vzťah, no dlhodobo im chýbali zásadné investície na rozvoj ich potenciálu. Za posledné takmer 4 roky sme mimoriadne úspešní v realizácii eurofondových projektov a jedným z najzásadnejších je práve táto rozsiahla revitalizácia. Realizujeme ju súbežne so sanáciou druhej časti Hradobného múru, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou a tvorí neodlučiteľnú časť celej tejto lokality. Spolu s prípravou revitalizácie parku na Masarykovej a obnovou zelene na Hlavnej ulici ide o systematickú premenu širšieho centra na moderné miesto plné zelene s citom pre kultúru a históriu mesta," povedal primátor mesta Prešov František Olša. Územie s nevyužitým potenciálom sa premení na moderné zelené priestranstvo. Na stromoradí sa nachádza 158 drevín, pričom prevahu majú najmä staršie stromy. Dendrologický posudok odhalil, že mnohé z nich sú poškodené hnilobou, dutinami či neodbornými zásahmi z minulosti. Asanovaných musí byť celkovo 16 drevín, ktoré pre ich nevyhovujúci stav ohrozujú hradobný múr a desiatky zdravých stromov a v prípade nepriaznivého počasia môžu predstavovať nebezpečenstvo aj pre ľudí. Záhrada umenia zápasí s absenciou základnej infraštruktúry. Chýba tu dostatočné osvetlenie, závlahový systém a odvádzanie dažďovej vody. Cieľom projektu revitalizácie tohto územia je preto priniesť nie len estetické, ale najmä funkčné riešenie týchto nedostatkov. V praxi tak vznikne plnohodnotná promenáda s obojstrannou alejou a multifunkčný kultúrny priestor, s dôrazom na posilnenie ekologickej stability centra mesta. V rámci revitalizácie Záhrady umenia a Kmeťovho stromoradia sa chce mesto vrátiť k pôvodnej druhovej skladbe drevín z 19. storočia, prostredníctvom sadových a parkových úprav. Vysadených tu bude celkovo 54 nových stromov (prevažne pagaštanov konských), 131 krov, 520 kvetov a 70 popínavých rastlín. Dominantou Záhrady umenia zostane strom Ginkgo biloba, ktorý je považovaný za botanický šperk, a preto bude citlivo zakomponovaný do novej úpravy. Väčšinu plochy záhrady vyplní mačínový trávnik. Nové prvky podporia reštart zelenej infraštruktúry a bezpečnosť celého územia. Odštartovaná revitalizácia verejného priestranstva priamo nadväzuje na už zrealizovanú prvú etapu komplexnej rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky – hradobného múru, ktorý lemuje Záhradu umenia z východnej a západnej strany. V rámci realizácie aktuálneho projektu z Kmeťovho stromoradia definitívne zmizne starý asfaltový chodník, ktorý nahradí špeciálna panelová dlažba, umožňujúca stekanie dažďovej vody priamo do podlažia. Celistvosť promenády zabezpečí nová železobetónová pešia lávka, ktorá povedie ponad Metodovu ulicu. Pôjde o jeden z architektonicky najzaujímavejších prvkov celého projektu, ktorý prepojí obe časti stromoradia, bez nutnosti schádzania na úroveň cesty. Nové spevnené plochy a pešie komunikácie doplní drobná architektúra. Súčasťou komplexnej obnovy Záhrady umenia je aj asanácia pôvodného terénneho schodiska, ktoré sa nachádza pri západnej časti hradobného múru. Stavebné práce zahŕňajú aj náznakovú rekonštrukciu už neexistujúceho parkánového múru s funkciou sedenia, pozdĺž ktorého bude vedený mlatový chodník. Na zlepšení klímy v záhrade sa budú podieľať: fontána, pitná fontánka a vodný prvok, ktorý počas letných mesiacov ponúkne osvieženie a vlhký vzduch, no v čase kultúrnych podujatí, po vypustení vody, sa zmení na javisko so sedením. Navrhnuté je aj vybudovanie studne a úžitkového vodovodu pre zabezpečenie rastu a vitality zelene, pričom v projekte je kladený dôraz na prirodzené vsakovanie dažďovej vody do terénu. Vo vynovenej Záhrade umenia pribudne aj kamerový systém a nové LED osvetlenie, ktoré bude riešené tak, aby vynikla krása hradobného múru a umeleckých diel, a zároveň sa výrazne zvýši bezpečnosť po zotmení. Chýbať tu nebudú ani lavičky, smetné nádoby, stojany na bicykle, kaskádovité sedenie, prvky oplotenia a nové zábradlia. V južnej časti záhrady vznikne detské ihrisko so šiestimi integrovanými trampolínami, na bezpečnom povrchu z liatej gumeny. Vďaka obnove biodiverzity a vytvoreniu funkčného verejného priestoru sa z Prešova opäť stane modernejšie a odolnejšie miesto pre život. Po skončení rozsiahlej

revitalizácie Záhrady umenia a Kmeťovho stromoradia sa zníži prašnosť a hlučnosť celého územia a vznikne estetické prostredie vhodné pre oddych, relax a rozvoj cestovného ruchu. Celková plocha riešeného územia predstavuje 14 475 m², z toho plocha zelene je 8 346 m². Projekt s oficiálnym názvom „Záhrada umenia, Kmeťovo stromoradie Prešov“ je financovaný z Programu Slovensko. Celková výška oprávnených výdavkov projektu je 4 585 870,93 €, pričom nenávratný finančný príspevok zo zdrojov EÚ predstavuje 4 219 001,26 €.